

מקורות פרשת ויחי ה'תשפ"ו הנצחיות הפלאית של מלכות בית דוד

1. אברבנאל מט: השאלה בתכלית הברכות האלה בכלל, אם היו דבריו לתכלית ברכה, כמו שיראה מברכת יהודה, דן, אשר ויוסף, יקשה בראובן, שמעון ולוי שהביא עליהם קללה ולא ברכה? ואם בא להוכיחם על מעשיהם המגונים כמו שיראה מברכת ראובן שמעון ולוי, יקשה מאוד ביהודה וזבולון ודן ואשר שאין להם תוכחה כי אם הגדת העתיד?

2. בראשית מט, כח: כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ... ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אתם.

3. כלי יקר: 'יהודה אתה יודוך אחיך' - לפי שאתה יהודה הודית במעשה תמר כהוראת שם יהודה, ע"כ מדה כנגד מדה יודוך אחיך יודו לך על המלכות ולא יבושו כשם שאתה היית מודה ולא בוש מלהודות על האמת כך אחיך לא יבושו כי יודו על האמת שלך לבד יאתה המלוכה.

אור החיים: הראוי לו כפי בחינת נשמתו וכפי מעשיו, ויש לך לדעת כי הנפשות כל אחת יש לה בחינת המעלה, ונתכוון יעקב לברך כל אחד כפי ברכתו הראוי לה ולא להפך המסילות.

4. מאמר ועבדי דוד תשמ"ו: החילוק בין יוסף ויהודה יובן משמותיהם: יהודה הוא מלשון הוראה ויוסף מלשון הוספה... וענין ההודאה בפשטות הוא שמודה לדבר מסוים אף שאינו מובן בשכלו, וענין זה הוא בכח העשייה שהיא בדרך כפיה. אמנם ענין ההוספה הוא להיפך, שהעניין לא רק מתקבל בשכלו אלא עוד זאת שמוסיף בחכמה ושכל... והנה בשני אופני עבודה אלה דתורה ומצוות, תלמוד ומעשה יש שקו"ט בגמרא מי מהם גדול... ולבסוף נמנו וגמרו 'תלמוד גדול שמביא לידי מעשה' שבתלמוד עצמו ישנה גם המעלה שבמעשה שהיא הכפיה. כי לאחרי שלומד תורה בתכלית השלימות מגיע לדרגא נעלית יותר, שלומד מצד כפיה והודאה, שמבטל כל מציאותו ולומד מחמת קבלת עול.

אברבנאל שם: דעתי נוטה שיעקב בעת מותו רצה לבאר מאיזה מבניו יצא שבט המלכות והממשלה... ולכן עשה חיפוש וחקירה בכל אחד מבניו כפי טבעו ותכונתו מי הוא הראוי למלכות, כי טבע הבנים אשר יולדו מהם יהיה נוטה לטבע האבות ... ולכן זכר בכל אחד פעם התכונות שלו עצמו ופעם העתיד לבוא על זרעו ... להודיע אם הוא ראוי למלכות ושררה או לא.

2. בראשית מט, ח: לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבוא שילה.

אור החיים ויקרא יא, ג, ז: אומרם ז"ל (רבינו בחיי בשם תנחומא) למה נקרא שמו חזיר? שעתיד לחזור להיות מותר ... 'והוא גרה לא יגר' - פירש תנאי הוא לזמן שהוא לא יגר, אבל לעתיד לבא יעלה גרה ויחזור להיות מותר, ולא שישאר בלא גרה ויותר כי תורה לא תשונה.

סנהדרין ה, א: 'לא יסור שבט מיהודה' - אלו ראשי גלויות בבבל שרודים את ישראל בשבט. 'ומחוקק מבין רגליו' - אלו בני בניו של הלל [נשיאי הסנהדרין] שמלמדים תורה ברבים.

התוועדיות תשנ"א א/352: 'מפרס פרסה' מורה שהמעשה בפועל (רגל) הוא כדבעי ובריבוי, אלא שחסר אצלו בעניין הבירור והזיכוכ ('לא גרה') ולכן אף שמעלתו פחותה ממעלי הגרה שהם מזוככים יותר, אבל כיון שהמעשה שהוא העיקר הוא כדבעי, ולעתיד לבוא עתיד גם ליטהר (מעלת הבירור והזיכוכ) אזי יהיה בשלמות (משא"כ זה שמזוכך יותר אבל חסר אצלו מעלת המעשה שהוא העיקר).

שמואל ב ז: והקימתי את זרעך אחריך אשר יצא ממעיך והכינתי את ממלכתו ... וחסדי לא יסור ממנו כאשר הסרתי מעם שאול ... ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך, כסאך יהיה נכון עד עולם.

זבחים קב: ביקש משה מלכות לו ולזרעו אחריה ולא נתנו לו דכתיב 'אל תקרב הלום' ואין 'הלום' אלא מלכות לו ולזרעו אחריה, שנאמר (אצל דוד) 'מי אנכי ה' אלוקים כי הביאתני עד הלום'.

מלכים ב יא: ועתליה אם אחזיהו [מלך ישראל] ראתה כי מת בנה ותקם ותאבד את כל זרע הממלכה: ותקח יהושבע בת המלך יורם [ועתליה], אחות אחזיהו [ואשת הכהן הגדול, יהוידע] את יואש בן אחזיהו ותגנב אתו מתוך בני המלך המומתים, אותו ואת מינקתו בחדר המיטות ויסתירו אתו מפני עתליהו ולא הומת. ויהי איתה בית ה' מתחבא שש שנים ועתליה מולכת על הארץ. רש"י: 'בחדר המיטות' - בעליית בית קודשי הקודשים.